

Modruški zbornik, god. 9 i 10, Katedra Čakavskog sabora Modruše, Modruš, 2017., 220 str.

Ovogodišnji je Modruški zbornik ponovno dvobroj za 2015. i 2016. godinu, kao i prethodni broj. Diskontinuitet u izlaženju rezultat je tiskanja dvaju knjiga *Posebnih izdanja Modruškog zbornika*. Prva je knjiga *Arheologija špilje Zale. Od paleolitičkih lovaca skupljača do rimskih osvajača* tiskana 2015. godine te druga knjiga Milana Kruheka *Knezovi modruški – Bernardin i Krsto Frankopan. Mačem i govorom za Hrvatsku* tiskana 2016. godine. Uredništvo od 2018. godine najavljuje ponovno izlaženje redovitih godišnjih izdanja.

Ovaj je dvobroj otvoren radom Luke Špoljarića »Hrvatski renesansni velikaši i mitovi o rimskom porijeklu« (3-40). Autor razjašnjava razloge zašto su hrvatski velikaši u 15. i 16. stoljeću isticali rimsko porijeklo (1422. godine knezovi Krčki uzimaju naziv Frankapani, kao potomci rimskih Frangipana, a u 16. stoljeću Ivan Karlović predstavlja se kao potomak rimskih Manlija Torkvata). Taj trend, autor zaključuje, nije bio samo dio srednjovjekovne propagande nego posljedica kulturno-političkih veza, sredstvo međunarodne legitimacije te korisno sredstvo u službi diplomacije.

Rad »Izvještaj Ivana Lenkovića iz 1563. godine i pravci kretanja na prostoru od Velike Kapele do rijeke Save« (41-62) Hrvoja Kekeza i Martine Markešić nastao je na osnovi izvješća krajiškog zapovjednika Ivana Lenkovića iz 1563. godine o stanju utvrda i obrane teritorija od Siska do Trsata. Autori su ustanovili na koje je prometnice od Velike Kapele do Save Lenković stavio naglasak u zaštiti te su utvrdili geografski položaj i geostratešku važnost.

U prilogu »Gorska Hrvatska u Prvome svjetskom ratu« (63-73) Željko Holjevac iznosi okolnosti u Gorskoj Hrvatskoj tijekom Prvog svjetskog rata, sudjelovanju vojnih obveznika s tog područja, radu žena, djece i starca za ratne potrebe.

Ivica Šute u članku »Kako je Zvonimir Gudac stigao u Modruš? Slučaj jednog podmitljivog općinskog bilježnika u Generalskom Stolu« (75-93) objašnjava slučaj općinskog bilježnika iz Generalskog Stola, Zvonimira Gudaca, protiv kojeg je pokrenut disciplinski postupak 1930. godine zbog mita i korupcije te pogodovanja pojedincima. Nakon sudskog procesa i novčane kazne, premješten je u općinu Modruš.

Tematikom demografske krize bave se Ivo Turk i Nikola Šimunić u radu »Demografski nestanak ogulinskoga kraja i njegova uvjetovanost prometnom dostupnošću« (95-120). Autori razmatraju uzroke depopulacije ogulinskog raja, koji obuhvaća južni i jugozapadni dio Karlovačke županije.

Posljednji je rad Ivana Botice i Tomislava Galovića »'Sitni' podatci za veliki opus. Biobibliografska studija o fra Petru Runji (1938. – 2014.)« (121-217). Ta biobibliografska studija o Petru Runji, franjevcu trećoredcu i crkvenom povjesničaru, u prvom djelu sadrži biografske podatke, sva njegova tiskana djela i popis svih sudjelovanja na skupovima te prikaz svih njegovih knjiga. U drugom dijelu pojedinačno su navedene sve njegove bibliografske jedinice te faksimil njegova diplomskog rada *Povijest prve hrvatske r. k. župe u Americi – Svetog Nikole u North Side, Pittsburgu*.

Zbornik je zaključen »Zahvalom« suradnicima i autorima iz pera predsjednika Katedre Čakavskog sabora Modruše Zvonka Trdića.

Ana Biočić